

Răspunderea juridică pentru abateri de integritate în mediul academic

Integritate Academică în Mediul Universitar

Cadrul normativ al răspunderii pentru abateri de integritate

Acte legislative principale:

Legea nr. 82/2017 privind integritatea

Stabilește cadrul legal pentru prevenirea și combaterea corupției, promovarea integrității și responsabilitatea autorităților.

Codul educației al Republicii Moldova

Reglementează integritatea academică, responsabilitatea instituțională și mecanisme de prevenire a plagiatului.

Codul muncii al RM

Prevede răspunerile disciplinare și procedurile de aplicare a sancțiunilor pentru angajați.

Codurile de etică și regulamentele universitare

Stabilite de fiecare universitate, reglementând comportamentul etic al studenților și cadrelor didactice.

Activitate interactivă

Care dintre aceste acte credeți că are cea mai mare influență asupra mediului universitar?

[▶ Votati si spuneti!](#)

Legea integrității nr.82 din 25.07.2017

🎯 Obiective de reglementare

Promovarea integrității în sectorul public, privat și academic

Stabilirea responsabilităților autorităților și instituțiilor anticorupție

Prevenirea și sancționarea lipsei de integritate

👥 Subiecții legii

Agenți publici, persoane juridice și fizice

Entități publice și conducătorii acestora

Autorități anticorupție (ANI, CNA, SIS)

Societatea civilă și mass-media

Climatul de integritate instituțională

Măsuri esențiale pentru menținerea integrității în instituții:

Angajare pe criterii de merit

Selectia personalului pe baza de calificări și integritate profesională, nu pe baza relațiilor personale.

Respectarea conflictelor de interes

Identificarea și gestionarea corectă a conflictelor de interes care ar putea afecta deciziile profesionale.

Declararea averii și intereselor

Persoanele care dețin funcții de demnitate publică și funcționari publici trebuie să declare periodic averea și interesele personale pentru a preveni conflictele.

Neadmiterea favoritismului

Interzicerea oferirii sau primirii de cadouri, avantaje sau servicii în schimbul preferințelor profesionale.

Denunțarea corupției

Crearea unui mediu unde denunțarea corupției și protecția avertizorilor este garantată.

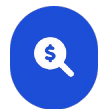
Transparență decizională

Accesul publicului la informații despre procesele decizionale și activitățile instituționale.

💡 Un climat de integritate instituțională este fundamental pentru prevenirea corupției și promovarea valorilor etice în mediul academic.

Autoritatea Națională de Integritate (ANI)

☰ Responsabilități principale:

Controlul averii și intereselor personale

Verificarea regulară a declarațiilor de avere și interese pentru a preveni conflictele de interese.

Verificarea conflictelor de interese și incompatibilităților

Identificarea și prevenirea situațiilor care ar putea duce la abateri de integritate.

Aplicarea sancțiunilor pentru lipsa de integritate

Monitorizarea și aplicarea măsurilor disciplinare și contravenționale pentru nerespectarea normelor de integritate.

🔗 Etape procedurale:

1

Sesizare

Depistarea unei
posibile abateri

2

Verificare

Analiza și
investigarea faptei

3

Decizie

Stabilirea
responsabilității

4

Sanctiune

Aplicarea măsurii
adequate

⚠️ Sancțiuni posibile:

Avertisment

Interdicții
temporare

Amenzi

Alte instituții implicate în controlul integrității

Centrul Național Anticorupție (CNA)

Expertiză anticorupție

Evaluarea și analizarea potențialului de corupție în diverse sectoare și instituții.

Evaluarea integrității instituționale

Identificarea și analizarea factorilor care pot duce la corupție în structurile publice.

Testarea integrității profesionale

Verificarea nivelului de integritate a cadrelor profesionale din diverse sectoare.

Serviciul de Informații și Securitate (SIS)

Verificarea candidaților la funcții publice

Efectuarea de verificări de integritate pentru persoanele care concurează la funcții publice.

Testarea integrității agenților CNA și SIS

Asigurarea că agenții angajați în aceste instituții respectă standardele de integritate.

Gestionarea cazierului de integritate

Păstrarea și actualizarea informațiilor privind istoricul de integritate al persoanelor.

Acte de corupție - infracțiuni

Conform Codului penal al Republicii Moldova, următoarele acte constituie infracțiuni:

Coruperea activă/pasivă

Darea sau luarea de mită

Traficul de influență

Abuzul de putere sau abuzul serviciu

Îmbogățirea ilicită

Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu

Falsul în acte publice

Finanțarea ilegală a partidelor politice, a grupurilor de inițiativă, a concurenților electorali sau a participanților la referendum

Acte de corupție - contravenții

Fapte de corupție care constituie contravenții:

Favoritismul

Acordarea în condiții contrare prevederilor legale de sprijin, preferințe, privilegii sau crearea avantajelor unor persoane fizice sau juridice, întreprinsă în exercițiul funcției de către agentul public, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Abuzul de putere sau abuzul de serviciu

Îndeplinirea sau neîndeplinirea intenționată, în exercițiul funcției, de către o persoană publică a unei acțiuni cu încălcarea legii, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Luarea sau darea de recompensă nelegitimă sau de folos material

Pretinderea, acceptarea sau primirea (luarea), personal sau prin mijlocitor, de către un salariat dintr-o întreprindere, instituție sau organizație, de recompensă nelegitimă sau de folos material pentru îndeplinirea unor lucrări sau pentru prestarea unor servicii în sfera sistemului de învățământ, comerțului, alimentației publice, transportului, deservirii sociale, comunale, medicale sau de altă natură, lucrări și servicii ce țin de obligațiile de serviciu ale acestui salariat, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii,

Nedeclararea averilor sau conflictelor de interese

Tănuirea unui act de corupție ori a unui act conex acestuia sau neluarea măsurilor de rigoare

Activitate interactivă

Care dintre aceste fapte ați considera că este cea mai frecventă în instituțiile publice?

▶ [Discutați cu colegii!](#)

Implicații pentru mediul academic

Abateri posibile din mediul universitar

Plagiat

Folosirea neautorizată a lucrărilor și a conținuturilor de la alți autori în scopuri academice

Favoritism în evaluare

Evaluarea nepotrivită a lucrărilor studenților, influențarea procesului de notare

Conflicte de interese în comisii

Participarea în comisii unde se promovează persoane cunoscute sau angajate

Acceptarea cadourilor sau avantajelor

Primirea de cadouri, bani sau alte avantaje în schimbul unor servicii academice

Sancțiuni posibil aplicabile

Mustrare sau avertisment

Sanctiunea inițială pentru abateri ușoare, înregistrată în dosarul personal

Suspendare temporară

Interzicerea temporară a activității academice, de obicei pentru o perioadă de 6-12 luni

Retragerea titlurilor științifice

Anularea gradului științific sau al altei calificări academice obținute prin abateri

Interdicția de a ocupa funcții academice

Interzicerea permanentă sau temporară a exercitării oricărei funcții academice

 "Integritatea nu este doar o obligație legală, ci o valoare profesională fundamentală."

Quiz interactiv - Instituțiile de control

 Care instituție este responsabilă de controlul averii și al conflictelor de interese?

a) CNA

Centrul Național Anticorupție

b) ANI

Autoritatea Națională de Integritate

c) SIS

Serviciul de Informații și Securitate

 Afișează răspunsul

* În prezentarea reală, acest buton ar trebui să activeze o animație Appear/Disappear pentru răspuns

Codul educației al Republicii Moldova

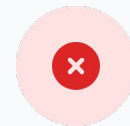
Promovarea integrității academice

- Promovează onestitatea academică și responsabilitatea instituțională
- Impune universităților să adopte coduri de etică
- Stabilește mecanisme de prevenire a plagiatului

Mecanisme de prevenire

- Utilizarea unor sisteme de detectare a plagiatului
- Informarea și educarea continuă a studenților
- Implementarea unor proceduri de validare a lucrărilor

Sancțiuni pentru abateri

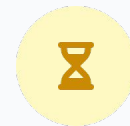
Invalidarea examenelor

Obținerea de note prin mijloace incorecte/ilegale

Exmatriculare

Exmatricularea din instituția de învățământ

Suspendare

Interzicerea temporară a activității didactice

Forme frecvente de încălcare a integrității

În mediul academic, există mai multe forme frecvente de abateri de integritate care pot afecta serios integritatea și reputația instituției și a persoanelor implicate.

Plagiat

- Luarea neautorizată a lucrărilor altora
- Utilizarea textelor sau ideilor altora fără citarea surselor
- Prezintă riscuri academice și profesionale semnificative
- Constatarea și prevenirea prin instrumente specializate

Fraude la examene

- Utilizarea de materiale ajutătoare neautorizate
- Colaborare nedeclarată în timpul examenelor
- Prezența persoanelor neautorizate în sala de examen
- Consecințe: invalidarea examenului, exmatriculare

Falsificarea documentelor

- Modificarea sau falsificarea documentelor oficiale
- Obținerea ilicită a certificatelor sau diplomelor
- Utilizarea documentelor false în procese academice
- Consecințe: exmatriculare, interdicție de a ocupa funcții

Structuri interne de control universitar

Comisii de etică universitară

- ✓ Stabilirea și aplicarea normelor etice în mediul academic
- ✓ Prevenirea și combaterea abaterilor de integritate
- ✓ Consultanță și orientare privind aspectele etice
- ✓ Supravegherea implementării codurilor de etică

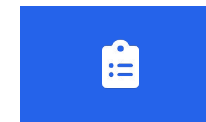
Rectoratul și decanatele

- ✓ Responsabilitatea de conducere a instituției
- ✓ Adoptarea și implementarea regulamentelor privind integritatea
- ✓ Coordonarea activităților de prevenire a corupției
- ✓ Aplicarea sancțiunilor pentru abateri de integritate

Proceduri interne de investigare

- ✓ Definirea clară a mecanismelor de sesizare
- ✓ Asigurarea confidențialității și protecția informanților
- ✓ Conducerea anchetelor rapide și eficiente
- ✓ Documentarea și urmărirea procedurilor de urgență

Procedura de constatare a abaterilor academice

Etapele procedurii de identificare și sancționare a abaterilor conform regulamentelor universitare:

i Aplicarea sancțiunilor se face conform regulamentelor universitare în vigoare, în funcție de natura și gravitatea abaterii constatate.

Exemplu practic - Plagiatul studentesc

cazul Studentului X

Un student din o Universitate este prins că copiază lucrarea de la colegi și o prezintă ca fiind propria sa lucrare la examen.

Evidențierea cazului:

- ✓ Identificarea copierii (similarități de conținut)
- ✓ Verificarea regulamentului universitar
- ✓ Notificarea studentului și oferirea dreptului la apărare

Determinarea sancțiunii

Factori de considerat:

- Gravitatea faptei (copiatul la examen)
- Repetarea abaterii
- Conformitatea cu regulamentul universitar

Sanțiuni posibile:

Exmatriculare

Pentru cazuri repetitive sau grave

Anularea lucrării

Pentru prima abatere

Codul muncii și regulamentele universitare

Responsabilitățile personalului angajat

Respectarea atribuțiilor și normelor interne de la locul de muncă

Conformarea cu disciplina muncii și standardelor de conduită profesională

Implementarea regulilor și procedurilor stabilite de instituție

Participarea activă la promovarea culturii integrității și transparenței

Sancțiuni disciplinare

Avertisment

Notificare scrisă privind abaterea de la normele de conduită

Mustrare

Aplicarea sancțiunii în formă scrisă – mustrare în legătură cu abaterea de la normele legale

Mustrare aspră

Sanctiune mai severă, adesea înainte de concediere

Concediere

Încheierea raportului de muncă în urma unei abateri grave

Important: Respectarea disciplinei muncii și a standardelor profesionale este esențială pentru menținerea unui mediu academic integru și eficient.

Codurile de etică universitară

Regulamente interne

Stabilite de fiecare universitate prin regulamente interne

Reglementează comportamentul etic al studenților și cadrelor didactice

Conțin norme privind integritatea academică și responsabilitatea instituțională

 Codurile de etică completează legislația generală, adaptând standardele la contextul academic

Norme etice principale

Plagiat și copiere

Copierea neautorizată a lucrărilor altora, nerespectarea cerinței de originalitate în lucrările academice și neprezentarea explicită a sursei informațiilor preluate.

Relații profesor-student

Stabilirea unor limite clare în relațiile profesor-student, evitarea oricărei forme de abuz sau exploatare a poziției de încredere.

Imparțialitatea evaluării

Garantarea unui proces de evaluare corect, transparent și imparțial, conform criteriilor prestabilite și a regulilor de echitate.

Discuție interactivă: Cum considerați că ar trebui să fie aplicate normele etice în situații specifice?

Sanțiuni disciplinare în mediul universitar

Gradarea sancțiunilor disciplinare:

Avertisment

Sanctiunea cea mai ușoară, destinată pentru abateri minore și comise pentru prima dată. **1**

Mustrare

Aplicată pentru abateri de gravitate medie, cu posibilitatea repetării. **2**

Mustrare aspră

Sanctiune aplicată pentru abateri grave, cu efecte negative semnificative asupra instituției. **3**

Concediere / Exmatriculare

Sanctiunea cea mai severă, aplicată pentru abateri foarte grave sau pentru repetarea abaterilor. **4**

Criterii de aplicare

Gravitatea faptei

Abaterile pot fi ușoare, medii sau grave.

Consecințele pentru instituție

Impactul asupra activității și reputației universității.

Repetarea abaterii

Faptele repetate sunt pedepsite mai sever.

Circumstanțele personale

Considerate în mod individual în aplicarea sancțiunilor.

Exemplu practic - Cercetări plagiate

Situația de caz

Un profesor publică într-o revistă academică internațională cercetări care conțin fragmente plagiate din lucrările altor autori, fără a le cita corect. Investigarea constată că autorul a beneficiat de promovare, premieră și alte avantaje profesionale în urma acestor lucrări plagiate.

Consecințe juridice

Răspunderea penală

Potrivit Codului Penal falsificarea documentelor academice poate duce la pedepse cu închisoare sau amendă penală.

Confiscarea beneficiilor

Obținerea de beneficii ilicite prin acte de corupție poate duce la confiscarea acestora.

Consecințe administrative

- Sancțiuni disciplinare

conform Codului Muncii, se pot aplica: avertisment, mustrare, mustrare aspră sau concediere.

Interdicții temporare

Excluderea temporară din promovări, concursuri și funcții academice.

Discuție reflectivă

Cum ar trebui să fie gestionate într-o universitate astfel de cazuri? Care ar fi cel mai eficient mecanism de prevenire a plagierilor în cercetare?

Mini-exercițiu evaluativ

☰ Situația de analizat

Profesorul X evaluează lucrările rudelor apropiate, oferind note mai mari decât merită, în ciuda unor aprecieri negative din partea altor colegi.

💡 Întrebare pentru analiză:

Ce tip de abatere este aceasta? Care sunt efectele juridice și academice ale acestui comportament?

▶ **Evaluati și discutați!**

Efecte juridice

- Posibile abateri de integritate
- Răspundere contravențională pentru favoritism
- Sancțiuni disciplinare conform Codului Muncii

Efecte academice

- Invalidarea examenelor sau a lucrărilor depuse
- Anularea lucrării sau exmatricularea
- Retragerea titlurilor științifice în cazuri grave

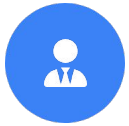

Efecte profesionale

- Interdicția de a ocupa funcții academice
- Afectarea imaginii și credibilității personale
- Impact asupra relațiilor cu colegii și studenții

Clasificarea răspunderii juridice

În mediul academic, răspunderile pentru abateri de integritate se clasifică în patru categorii, fiecare cu caracteristici, proceduri și consecințe distincte:

Disciplinară

Aplicată de factorii de decizie din instituție pentru abateri care afectează exercitarea atribuțiilor de funcție și etica profesională. Include avertisment, mustrare, mustrare aspră și concediere.

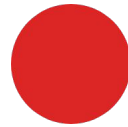
Contravențională

Aplicată de Autoritatea Națională de Integritate (ANI) pentru abateri care nu constituie infracțiuni, dar afectează ordinea legală. Include avertisment scris și amenzi.

Civilă

Aplicată pentru repararea prejudiciului produs prin faptă sau neglijență. Include despăgubiri materiale, restituirea bunurilor și poate fi cumulată cu alte tipuri de răspundere.

Penală

Aplicată de instanțe pentru infracțiuni care constituie fapte ilicite grave. Include pedepse cu închisoarea, amendă penală și interdicții privind ocuparea funcțiilor publice.

În practica academică, depinzând de gravitatea abaterii, pot fi aplicate una sau mai multe tipuri de răspundere.

Cadrul legal al răspunderii disciplinare

Cadre legale

Codul Muncii al Republicii Moldova

Definește răspunderea disciplinară a salariaților, inclusiv proceduri și sancțiuni posibile.

Codul de Etică și regulamentele interne

Stabilesc standardele de conduită profesională și academică, precum și proceduri pentru aplicarea sancțiunilor.

Activitate interactivă

Cine are competența de a aplica sancțiuni disciplinare în instituție?

 Răspundeți!

Principii ale aplicării sancțiunilor

Legalitate și imparțialitate

Sancțiunile trebuie să fie prevăzute prin lege, aplicate imparțial și în conformitate cu procedura legală.

Dreptul la apărare

Persoana cercetată are dreptul la apărare, inclusiv la prezentarea probelor și la interpretarea normelor legale.

Proportionalitatea sancțiunii

Sancțiunea trebuie să fie proporțională cu gravitatea faptei, având în vedere toate circumstanțele cazului.

În contextul academic, răspunderea disciplinară se aplică atât cadrelor didactice, cât și studenților, conform regulamentelor instituționale.

Sanțiuni disciplinare conform Codului Muncii

Ierarhia sancțiunilor

Concediere

Mustrare aspră

Mustrare

Avertisment

 Conform Codului Muncii, sancțiunile se aplică în funcție de gravitatea faptei și se limitează la un grad de proporționalitate cu aceasta.

Criterii de aplicare

Gravitatea faptei

Se evaluează natura și amploarea abaterii comise.

Consecințele pentru instituție

Impactul asupra activității și reputației instituției.

Repetarea abaterii

Fapte comise de mai multe ori sau în condiții similare.

Circumstanțele personale

Situația personală și profesională a făptuitorului.

Răspunderea disciplinară a studenților

Faptele care pot fi sancționabile

Plagiatul și copiatul la examene

Prelevarea neautorizată a lucrărilor altora sau utilizarea acestora în scopuri academice.

Coruperea cadrelor didactice sau colegilor

Oferirea sau primirea de avantaje materiale în schimbul unor note sau promovări.

Complicitatea la fraude academice

Participarea la activități de corupție academică sau oferirea sprijinului în aceste acte.

Neimplicarea în sesizarea actelor de corupție

Refuzul de a raporta fapte cunoscute despre acte de corupție sau abateri de integritate.

Măsuri disciplinare posibile

Avertisment scris

Notificarea formală a faptei și aplicarea unei sancțiuni minore.

Mustrare publică

Sanctiune mai severă, incluzând informarea despre aplicarea acestei sancțiuni într-un mediu oficial.

Suspendare temporară

Interzicerea temporară a participării la activitățile academice.

Exmatriculare

Sanctiunea cea mai severă, presupunând pierderea statutului de student.

Concluzii despre răspunderea disciplinară

✓ Concluzii cheie

Integritatea – principiu fundamental

Integritatea academică este o componentă esențială a integrității instituționale și a încrederii publice.

Consecințe juridice și morale

Faptele de corupție au consecințe imediate, precum și asupra vieții personale și a reputației.

Prevenirea = instruire + transparență + exemplu

Prevenirea abaterilor se bazează pe educație, transparență și exemplul personal.

💡 Recomandări

Consolidarea comisiilor de etică

Înființarea comitetelor de etică cu stabilirea clară a procedurilor de examinare și termene

Instruiri periodice

Organizarea sesiunilor de informare a personalului didactic și a studenților privind integritatea

Promovarea culturii raportării

Crearea unui mediu unde raportarea încălcărilor integrității este încurajată și protejată.

Răspunderea contravențională - subiecții

Funcționari publici

Persoană care, permanent sau temporar, își exercită atribuțiile și responsabilitățile în cadrul autorităților și instituțiilor publice, pentru a realiza prerogativele puterii publice.

Cadre didactice

Persoane care evaluează lucrările studenților, gestionează procese academice și iau decizii influențate de integritate.

Personal administrativ

Angajați cu atribuții de decizie sau influență asupra activității instituției, inclusiv coordonatori de proiecte și programe.

Activitate interactivă

Cine dintre colegii voștri are atribuții care ar putea genera răspundere contravențională?

Exemple posibile:

- Cadre didactice care evaluează lucrările studenților
- Studenți care coordonează proiecte cu responsabilități financiare
- Personal administrativ care semnează documente oficiale

Obiectul răspunderii contravenționale

Obiectul răspunderii

Respectarea normelor legale privind integritatea și prevenirea abaterilor care nu constituie infracțiuni, dar afectează ordinea legală și etica profesională.

Scopul răspunderii contravenționale:

- Asigurarea respectării normelor de integritate
- Prevenirea efectelor negative asupra instituțiilor
- Menținerea ordinii juridice

Activitate interactivă

Cine dintre colegii voștri are atribuții care ar putea genera răspundere contravențională?

Exemple de abateri contravenționale

Nedeclararea conflictului de interese

Decizii care favorizează interese proprii sau ale rudelor apropiate. Exemplu: un profesor care evaluează lucrările studenților din familia sa.

Încălcarea obligațiilor privind declarațiile

Nedeclararea averilor, conflictelor de interese sau respectarea necorespunzătoare a termenelor și formei cerute de lege.

Luarea sau darea de recompensă nelegitimă sau de folos material

Acceptarea de cadouri, bani sau alte avantaje în schimbul unor decizii profesionale, afectând imparțialitatea.

Abaterile contravenționale sunt sancționate cu avertisment, amendă contravențională sau interdicție temporară, conform legislației naționale.

Sanțiuni contravenționale

Tipuri de sancțiuni:

Avertisment scris

Notificare oficială prin scrisoare a faptului că o anumită acțiune este incorectă sau neregulamentară.

Amenzi contravenționale

Penalități financiare aplicate conform legislației naționale în funcție de gravitatea abaterii.

Interdicții temporare

Interzicerea temporară de a exercita anumite funcții sau atribuții publice sau universitare.

Principii ale proporționalității

Sanțiunea trebuie să fie proporțională cu gravitatea faptei

Tip sancțiune

Evaluarea gradului de vinovăție în funcție de circumstanțe

Observații practice - răspunderea contravențională

Rolul Autorității Naționale de Integritate

Gestionarea procedurilor

ANI administrează procedurile contravenționale, de la sesizare până la aplicarea sancțiunilor.

Verificarea conflictelor

Verificarea regulară a conflictelor de interese și incompatibilităților pentru personalul angajat.

Aplicarea sancțiunilor

Aplicarea proporțională a sancțiunilor contravenționale conform gravității abaterilor.

Observații practice

- ✓ Procedura contravențională contribuie la menținerea integrității și eticii profesionale în mediul academic.
- ✓ Prevenirea abaterilor se bazează pe educație, transparență și exemplul personal.
- ✓ Răspunderea contravențională este gestionată de autoritățile competente, inclusiv ANI.

? Quiz rapid

Care este sancțiunea maximă pentru nedeclararea conflictului de interese?

Avertisment

Mustrare

Concediere

Răspunderea civilă în mediul academic

Persoane care pot fi trase la răspundere civilă

Cadre didactice

Profesorii pot fi responsabili pentru prejudiciile cauzate de comportamentul lor în exercitarea activității profesionale.

Studenti

Studentii pot fi responsabili pentru prejudiciile materiale sau morale cauzate în timpul studiilor sau activităților universitare.

Personal administrativ

Angajații administrativi pot fi responsabili pentru prejudiciile cauzate în exercitarea atribuțiilor lor.

Situații care generează răspundere civilă

Prejudicii materiale

Bunuri, echipamente, infrastructură deteriorate sau distruse în urma unor acțiuni necorespunzătoare.

Prejudicii morale/reputaționale

Daune cauzate instituției sau terților în ceea ce privește imaginea și credibilitatea.

? Întrebare interactivă

Cine credeți că răspunde civil dacă un student distruge un echipament al laboratorului?

👉 **Votati si spuneti!**

Mecanisme de aplicare a răspunderii civile

Etapele procedurale:

Forme de răspundere civilă:

Despăgubiri materiale

Plată directă a sumelor echivalente cu prejudiciul cauzat sau alte forme de compensare financiară

Restituirea bunurilor

Obligația de a returna bunurile sau de a remedia pagubele cauzate prin faptă sau neglijență

Răspundere solidară

Când mai multe persoane contribuie la producerea prejudiciului, fiecare este responsabil de recuperarea sumei integrale

Observații practice - răspunderea civilă

Observații practice

Cumularea răspunderilor

Răspunderea civilă poate fi aplicată împreună cu răspunderile disciplinare sau contravenționale pentru aceiași fapte.

Baza procedurii

Procedura se bazează pe principiul vinovăției și repararea integrală a daunelor cauzate.

Scopul educativ

În mediul academic, scopul nu este doar sancționarea, ci educarea în spiritul responsabilității și integrității.

Mini-quiz interactiv

Poate un profesor fi tras la răspundere civilă pentru prejudicii morale cauzate unui student?

Răspuns corect

Da, dacă fapta a produs efecte dovedite și neconforme obligațiilor profesionale.

 Exemplu: Profesorul X publică cercetări plagiate, ceea ce poate duce la prejudicii morale și materiale studenților.

Răspunderea penală - persoane vizate

Persoane care pot fi trase la răspundere penală:

Cadre didactice

Profesori, conferențieri, asistenți, lectori universitari.

Studenti

Studenti, masteranzi, doctoranzi, etc.

Personal administrativ

Angajați ai instituțiilor de învățământ, președinți de comisii, membrii ai consiliilor, etc.

Obiectul răspunderii penale

Sanționarea faptelor ilicite grave care constituie infracțiuni, conform Codului penal al Republicii Moldova, cu impact asupra integrității instituțiilor și încrederii publice.

Interactiv: "Cine poate fi tras la răspundere penală într-o universitate?"

Exemple de abateri penale în mediul academic

Coruperea activă/pasivă

Promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, unei persoane publice sau unei persoane publice străine de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă ce nu i se cuvin, pentru aceasta sau pentru o altă persoană, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sau contrar acesteia

Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către o persoană publică sau de către o persoană publică străină de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea ofertei ori promisiunii acestora pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sau contrar acesteia.

Falsul în acte publice

Înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale,

Abuzul de putere

Îndeplinirea sau neîndeplinirea intenționată, în exercițiul funcției, de către o persoană publică, a unei acțiuni cu încălcarea legii, săvârșită din interes material, din alt interes personal sau în interesul unei terțe persoane, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Sanțiuni penale și confiscări

Tipuri de sanțiuni penale:

Pedepse cu închisoarea

Aplicabile pentru infracțiuni precum coruperea activă/pasivă, falsificarea documentelor și abuzul de putere.

Amenzi penale

Sanțiuni financiare aplicabile în mod curent pentru actele de corupție.

Muncă neremunerată

Aplicată în folosul comunității, ca alternativă sau în completarea altor pedepse.

Confiscări:

Confiscarea

Beneficiilor obținute ilicit prin acte de corupție

Interdicții:

Interdicții

Privind ocuparea funcțiilor

Baza legală:

[Codul penal al Republicii Moldova](#)

Efecte academice ale sancțiunilor aplicate de către instituțiile de învățământ

Consecințe academice

Suspendare/excludere

Restricții în participarea la cursuri, seminarii și alte activități academice.

Anularea lucrărilor

Invalidarea examenelor, lucrărilor și a altor activități obținute prin încălcarea regulilor.

Limitarea accesului

Restricții privind participarea la activități de cercetare, proiecte și studii avansate.

Consecințe funcționale

Restricții profesionale

Limitări în exercitarea atribuțiilor profesionale, inclusiv în funcții de conducere.

Retrogradare

Retrogradare în funcție, pierderea statutului de a conduce și a altor privilegii profesionale.

Interdicții

Interdicții temporare sau permanente de a ocupa funcții publice sau profesionale.

Consecințe reputaționale și concluzii finale

Consecințe reputaționale

Afectarea imaginii și credibilității

Pierderea încrederii din partea colegilor, studenților și a societății în general

Impact asupra relațiilor

Schimbări negative în relațiile cu colegii, studenții, angajatorii și autoritățile

Relații internaționale

Consecințe pentru colaborările internaționale și reputația internațională a instituției

Observații finale

Respectarea normelor de integritate consolidează cultura etică și transparența în mediul academic, contribuind la construirea unui sistem educațional de calitate.

Referință legală

Codul penal al Republicii Moldova

„Integritatea nu este doar o obligație legală, ci o valoare profesională fundamentală.”